ปัจจัยการสื่อสารดิจิทัลที่ส่งผลต่อการบริหารองค์กร

Digital Communication Factors Affecting Organizational Management

ปองปรีดา ทองมาดี[1] ศรุต แจ้งอนันต์[2] นวลพรรณ วรรณสุธี[3]
นวรัตน์ กฤชรัตนศักดิ์[4] ชวลิต กิมชูวาณิช[5] และจุรีรัตน์ ศิตศิรัตน์[6]
Pongprida Thongmadee, Sarut Janganan, Nuanphan Wannasuthi,
Nawarat Kritrattanasak, Chawalit Kimchuwanit and Jureerat Sitsirat

Received: March 16, 2026
Revised: October 29, 2026
Accepted: October 29, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล โดยมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร การศึกษานี้ใช้การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัลและการสื่อสารดิจิทัล ที่มีข้อมูลเป็นที่ประจักษ์และมีแหล่งอ้างอิงน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร (2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล (3) การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (4) การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (5) มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล และ (6) การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล ซึ่งปัจจัยทั้งหกด้านนี้มีความสัมพันธ์และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ และการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสภาพแวดล้อมออนไลน์ นอกจากนี้การศึกษายังสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลจำเป็นต้องให้ความสำคัญทั้งด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันข้อมูล

[1-6] มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา; Chaopraya University
Corresponding author, e-mail; sptmd2555@Gmail.com Tel. 086-4953614

อย่างเหมาะสม รวมถึงการตระหนักถึงจริยธรรมและการจัดการอัตลักษณ์ในโลกออนไลน์ เพื่อให้การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัลของบุคลากรในองค์กรหรือผู้เรียนในสถาบันการศึกษา เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล, เทคโนโลยีดิจิทัล, การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล, จริยธรรมดิจิทัล, การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล

Abstract

This academic article aims to examine related concepts and theories, identify the factors affecting digital communication competence, and analyze the relationships among these factors, with a focus on key factors related to the use of digital technology for communication. The study reviews concepts, theories, and research on digital competence and digital communication that are empirically grounded and drawn from credible sources in order to analyze the relationships among the factors affecting digital communication competence. The study finds that digital communication competence is influenced by six key factors: (1) the use of digital technology for communication, (2) digital information exchange, (3) collaboration through digital technology, (4) sharing of digital information and content, (5) etiquette and ethics in digital communication, and (6) digital identity management. These six factors are interrelated and play an important role in developing individuals' ability to use digital technology for communication, knowledge exchange, and interaction in online environments. The study further indicates that developing digital communication competence requires attention to technological skills, communication and collaboration, appropriate information sharing, and awareness of ethics and identity management in the online world, so that communication through digital technology is effective and socially responsible. The knowledge gained from this study can serve as a conceptual framework for

developing instruments to measure digital communication competence and as a guideline for developing the digital communication skills of personnel in organizations or learners in educational institutions, enabling them to adapt and thrive in the digital society effectively and sustainably.

Keywords: Digital Communication Competence, Digital Technology, Digital Information Exchange, Digital Ethics, Digital Identity Management

บทนำ

ในยุคสังคมดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การศึกษา และการปฏิบัติงานของบุคคลและองค์กร การพัฒนาของอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ และแพลตฟอร์มดิจิทัล ทำให้รูปแบบการสื่อสารเปลี่ยนแปลงจากการติดต่อแบบดั้งเดิมไปสู่การสื่อสารที่รวดเร็ว ไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และสามารถเชื่อมโยงบุคคลเข้ากับเครือข่ายข้อมูลและความรู้ได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม การมีเทคโนโลยีและการเข้าถึงเครื่องมือดิจิทัลเพียงอย่างเดียวไม่ได้รับประกันว่าบุคคลจะสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากขาดความรู้ ทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบ ดังนั้น สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรศึกษาและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและการทำงานในปัจจุบัน

แนวคิดสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดสมรรถนะดิจิทัล ซึ่งครอบคลุมความสามารถในการเข้าถึงและจัดการข้อมูล การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน การสร้างเนื้อหาดิจิทัล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา โดยกรอบสมรรถนะดิจิทัลของสหภาพยุโรป (DigComp) ให้ความสำคัญกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมดิจิทัล (Vuorikari et al., 2022) แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การสื่อสารดิจิทัลมิได้จำกัดอยู่เพียงการใช้เครื่องมือเพื่อส่งข้อความหรือข้อมูลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือ แบ่งปันองค์ความรู้ และใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ

เมื่อประมวลและสังเคราะห์วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง พบว่า สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งการใช้เทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ การทำงานร่วมกัน และพฤติกรรมการสื่อสารในสภาพแวดล้อมออนไลน์

ตัวอย่างเช่น Cao et al. (2025) ศึกษาพัฒนาการของงานวิจัยด้านสมรรถนะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันภายใต้กรอบสมรรถนะดิจิทัล ขณะที่ Furtáková (2025) ให้ความสำคัญกับสมรรถนะดิจิทัลด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในบริบทของผู้เรียนและผู้สอนระดับมหาวิทยาลัย ส่วน Pratiwi et al. (2025) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลกับแรงจูงใจในการเรียน งานเหล่านี้ช่วยสะท้อนความสำคัญของการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต่อการเรียนรู้และการมีปฏิสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม การนำผลการศึกษามาประกอบกันจำเป็นต้องพิจารณาขอบเขตและบริบทของแต่ละงานอย่างรอบคอบ เพื่อไม่สรุปเกินกว่าหลักฐานที่ปรากฏ

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมและผลการวิจัยที่นำเสนอในบทความนี้ สามารถจัดกลุ่มประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลได้ 6 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร (2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล (3) การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (4) การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (5) มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล และ (6) การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล ทั้งหกด้านมีลักษณะเชื่อมโยงกัน โดยการใช้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐานของการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ การทำงานร่วมกันช่วยส่งเสริมการประสานงาน ขณะที่มารยาท จริยธรรม และการจัดการอัตลักษณ์ช่วยกำกับให้การสื่อสารเป็นไปอย่างเหมาะสม น่าเชื่อถือ และรับผิดชอบ

ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงมุ่งนำวรรณกรรมและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่ออธิบายที่มา ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้งหกด้านที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล อันจะช่วยให้เห็นองค์ประกอบที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถของบุคคลและองค์กร ตลอดจนใช้เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาเครื่องมือวัด การกำหนดแนวทางส่งเสริมสมรรถนะ และการศึกษาวิจัยต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร (Digital Communication Technology Usage) หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (Cao et al., 2025) โดยอาศัยทั้งความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะดิจิทัล (Furtáková, 2025) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมดิจิทัลปัจจุบัน (Pratiwi S. et .al., 2025) แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากช่วยให้บุคคล

สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความรู้ และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมดิจิทัล

2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล (Digital Information Exchange) หมายถึง ความสามารถสำคัญในยุคดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการรับ ส่ง และแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Begimbetova et al., 2025) โดยอาศัยทั้งทักษะด้านเทคโนโลยี การรู้สารสนเทศ และการสื่อสารที่เหมาะสม (Rajuman S. et.al., 2024) ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาองค์ความรู้ และการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาและการทำงานในสังคมดิจิทัลปัจจุบัน (Martínez-Domingo, 2025) แสดงให้เห็นว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลในสภาพแวดล้อมดิจิทัลจึงไม่เพียงเป็นการส่งข้อมูลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างความรู้ร่วมกัน การมีส่วนร่วมในเครือข่ายการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลในสังคมดิจิทัล

3. การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Collaboration) หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกัน (Cao et al., 2025) การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มในสภาพแวดล้อมดิจิทัล (Furtáková, 2025) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการทำงานในองค์กรและสังคมดิจิทัล (Begimbetova et al., 2025) แสดงให้เห็นว่าการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงเป็นการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การประสานงาน และการมีส่วนร่วมในสังคมดิจิทัล

4. การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Digital Content Sharing) หมายถึง ความสามารถในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการสื่อสาร การเรียนรู้ และการทำงานร่วมกันในสังคมดิจิทัล (Begimbetova et al., 2025) โดยอาศัยทั้งทักษะด้านเทคโนโลยี การรู้สารสนเทศ และความรับผิดชอบในการใช้สื่อดิจิทัล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะดิจิทัล (Cao et al., 2025) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถมีส่วนร่วมในเครือข่ายความรู้และสังคมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Martínez-Domingo et al., 2025) แสดงให้เห็นว่าการแบ่งปันข้อมูลดิจิทัลไม่เพียงเป็นการเผยแพร่ข้อมูลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายดิจิทัลและชุมชนออนไลน์

5. มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล (Digital Etiquette and Ethics) หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม (Rajuman et al., 2025) มีความรับผิดชอบ และเคารพหลักจริยธรรมของการใช้ข้อมูลในสภาพแวดล้อมออนไลน์

(Duki et al., 2025) ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารในสังคมดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ (Azizan F., 2026) แสดงให้เห็นว่าเป็นการให้ผู้ใช้เทคโนโลยีสื่อสารอย่างสุภาพ ใช้ภาษาที่เหมาะสม และคำนึงถึงผลกระทบของข้อความหรือเนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านระบบดิจิทัล

6. การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity Management) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมและบริหารข้อมูลเกี่ยวกับตนเองในสภาพแวดล้อมออนไลน์อย่างมีสติและรับผิดชอบ (Furtáková, 2025) โดยครอบคลุมทั้งการสร้างภาพลักษณ์ดิจิทัล การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และการตระหนักถึงผลกระทบของข้อมูลที่เผยแพร่ในสื่อดิจิทัล (Vuorikari et al., 2022) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลในยุคสังคมสารสนเทศ (Ferrari A. et al., 2013) แสดงให้เห็นว่าบุคคลสามารถจัดการตัวตนดิจิทัลของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวในสภาพแวดล้อมออนไลน์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล จากการค้นคว้าด้วยการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล ตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ตารางสังเคราะห์ตัวแปรจากงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล

ผู้วิจัย	ตัวแปรสำคัญ	ผลการศึกษา
Rajuman S. et.al. (2025)	Information literacy, Technology, Communication, Digital competence	เทคโนโลยีและการสื่อสารมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษา ขณะที่การรู้สารสนเทศไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ
Duki et al. (2025)	Digital communication competence, Social interaction	สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลมีอิทธิพลเชิงบวกต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.599 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 35.8
Maizon H. et al. (2025)	Digital competence, Interpersonal communication, Performance	สมรรถนะดิจิทัลมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการทำงาน โดยการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรสื่อกลางสำคัญ
Pratiwi S. et .al. (2025)	Digital communication competence, Learning motivation	สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจในการเรียนในระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์

ผู้วิจัย	ตัวแปรสำคัญ	ผลการศึกษา
Begimbetova et al. (2025)	Digital literacy, Digital communication competence	การรู้ดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของครู และช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
Azizan F. (2026)	Digital competence framework (DigComp): information literacy, communication, digital content creation, safety, problem solving	กรอบ DigComp ถูกใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินสมรรถนะดิจิทัลในสถาบันอุดมศึกษา และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้เรียน
Siskawati I. et al. (2026)	Digital communication, Collaboration, Learning engagement	การสื่อสารดิจิทัลช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมออนไลน์
Ekanem, J.T. and Uloh C.O. (2026)	Digital communication skills, Academic performance	ทักษะการสื่อสารดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
Martínez-Domingo (2025)	Digital competence, Digital collaboration	สมรรถนะดิจิทัลช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันและการสื่อสารในสภาพแวดล้อมการทำงาน
Kim Ha L. et al. (2026)	Digital literacy, Online communication	การรู้ดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อความสามารถในการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
Lucia Furtáková (2025)	Digital competence, Information sharing	สมรรถนะดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการแบ่งปันข้อมูลและการสื่อสารในองค์กร
Duong N. et al. (2025)	Digital collaboration, Communication skills	การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารในทีม
Setianingsih T. et al. (2025)	Digital communication, Online learning	การสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนออนไลน์
Rasyid Y. et al. (2025)	Digital literacy, Communication skills	การรู้ดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า สมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสำคัญหลายด้าน ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร (2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล (3) การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (4) การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (5) มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล และ (6) การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคคลในการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมี

ประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือวัดหรือแบบจำลองการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลในบริบทขององค์กรหรือสถาบันการศึกษาได้

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล

จากการทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล พบว่า การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้เครื่องมือหรือแพลตฟอร์มเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหา การปฏิบัติตามมารยาทและจริยธรรม ตลอดจนการจัดการอัตลักษณ์ของตนเองในสภาพแวดล้อมดิจิทัล ทั้งนี้ งานวิจัยที่นำเสนอในตารางที่ 1 สามารถใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร (Digital Communication Technology Usage) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคคล เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล และสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น อีเมล แพลตฟอร์มการประชุมออนไลน์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือระบบการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ทำให้บุคคลมีโอกาสฝึกฝนทักษะการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมดิจิทัล สอดคล้องงานวิจัยของ Martínez-Domingo et al. (2025) พบว่าการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน และสอดคล้องงานวิจัยของ Begimbetova et al. (2025) พบว่าการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน เช่น ระบบประชุมออนไลน์และแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกัน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัล และช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Duong N. et al. (2025) พบว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารช่วยเพิ่มความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การทำงานร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล และสอดคล้องงานวิจัยของ Furtáková (2025) พบว่าการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสาร

ดิจิทัล โดยบุคคลที่มีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารจะสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมออนไลน์ได้ดีกว่า

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคคล เนื่องจากช่วยให้บุคคลมีโอกาสฝึกฝนและพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมออนไลน์ ดังนั้น การส่งเสริมให้บุคลากรหรือผู้เรียนมีโอกาสใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง จึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล (Digital Information Exchange) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารในสังคมดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรับ ส่ง และแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต เครือข่ายสังคมออนไลน์ แพลตฟอร์มการทำงานร่วมกัน และระบบสื่อสารออนไลน์ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลช่วยให้บุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคคล สอดคล้องงานวิจัยของ Begimbetova et al. (2025) พบว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัล และทำให้บุคลากรสามารถถ่ายทอดความรู้และข้อมูลระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องงานวิจัยของ Duong N. et al. (2025) พบว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน โดยผู้ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นผ่านระบบดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอจะมีทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมออนไลน์สูงขึ้น และสอดคล้องงานวิจัยของ Rajuman et al. (2025) พบว่าการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัลในด้านการถ่ายทอดข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน และสอดคล้องงานวิจัยของ Furtáková (2025) พบว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล โดยบุคคลที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในสภาพแวดล้อมดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจะสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล เนื่องจากช่วยให้บุคคลมีโอกาสฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การ

ถ่ายทอดข้อมูล และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมออนไลน์ การส่งเสริมให้บุคคลมีทักษะในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลอย่างเหมาะสมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน

3. การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Collaboration) การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Collaboration) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารในสังคมดิจิทัล เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เปิดโอกาสให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างองค์ความรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ระบบการประชุมออนไลน์ ระบบจัดการเอกสารบนคลาวด์ หรือแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกัน ช่วยให้บุคคลสามารถประสานงานและสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยไม่จำกัดด้านเวลาและสถานที่ ดังนั้น ความสามารถในการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคคล สอดคล้องงานวิจัยของ Furtáková (2025) พบว่าการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล โดยบุคคลที่มีการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจะสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประสานงานในสภาพแวดล้อมออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องงานวิจัยของ Cao et al. (2025) พบว่าการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการทำงานเป็นทีม ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน และสอดคล้องงานวิจัยของ Martínez-Domingo et al. (2025) พบว่าการทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยเพิ่มโอกาสในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน และสอดคล้องงานวิจัยของ Begimbetova et al. (2025) พบว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันและการประสานงานผ่านระบบออนไลน์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างบุคลากร และส่งผลให้ระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคลากรสูงขึ้น

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล เนื่องจากช่วยให้บุคคลมีโอกาสพัฒนาทักษะการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำงานเป็นทีมผ่านสภาพแวดล้อมออนไลน์ การส่งเสริมให้บุคคลใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน

4. การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Digital Content Sharing) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารในสังคมดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือสื่อดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ ระบบการจัดการเรียนรู้ หรือแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลช่วยให้บุคคลสามารถสื่อสาร ถ่ายทอดองค์ความรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมในเครือข่ายดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความสามารถในการแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคคล สอดคล้องงานวิจัยของ Furtáková (2025) พบว่าการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล โดยบุคคลที่มีการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจะสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประสานงานในสภาพแวดล้อมออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องงานวิจัยของ Cao et al. (2025) พบว่าการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการทำงานเป็น ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน และสอดคล้องงานวิจัยของ Martínez-Domingo et al. (2025) พบว่าการทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยเพิ่มโอกาสในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน และสอดคล้องงานวิจัยของ Begimbetova et al. (2025) พบว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันและการประสานงานผ่านระบบออนไลน์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างบุคลากร และส่งผลให้ระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคลากรสูงขึ้น

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล เนื่องจากช่วยให้บุคคลมีโอกาสพัฒนาทักษะการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำงานเป็นทีมผ่านสภาพแวดล้อมออนไลน์ การส่งเสริมให้บุคคลใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน

5. มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล (Digital Etiquette and Ethics) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารในสภาพแวดล้อมดิจิทัล เนื่องจากการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลมีลักษณะเปิดกว้างและสามารถเข้าถึงผู้คนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว หากผู้ใช้เทคโนโลยีขาดความตระหนักถึงมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสาร อาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง การเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม หรือการละเมิดสิทธิของผู้อื่นได้ ดังนั้น การมีความรู้และความเข้าใจ

เกี่ยวกับมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัลจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของบุคคล สอดคล้องงานวิจัยของ Siskawati I. et al. (2026) พบว่าการมีความรู้เกี่ยวกับมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัลช่วยส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์อย่างรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลของผู้เรียน และสอดคล้องงานวิจัยของ Furtáková (2025) พบว่าการมีความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาทในการสื่อสารออนไลน์ช่วยให้บุคคลสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องงานวิจัยของ Duong N. et al. (2025) พบว่าการตระหนักถึงจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมออนไลน์ และสอดคล้องงานวิจัยของ Rajuman et al. (2025) พบว่าการมีจริยธรรมและมารยาทในการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ในชุมชนออนไลน์ และช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัลในด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในเครือข่าย

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล เนื่องจากช่วยให้บุคคลสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ และเคารพสิทธิของผู้อื่น การส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัลจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีในสังคมดิจิทัลปัจจุบัน

6. การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity Management) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำรงอยู่และการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสภาพแวดล้อมดิจิทัล เนื่องจากการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบันทำให้บุคคลต้องสร้างและนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ หรือระบบการสื่อสารดิจิทัล อัตลักษณ์ดิจิทัลจึงสะท้อนถึงภาพลักษณ์ ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของบุคคลที่ปรากฏในโลกออนไลน์ ดังนั้น ความสามารถในการจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลอย่างเหมาะสมจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล สอดคล้องงานวิจัยของ Furtáková (2025) พบว่าการจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลอย่างเหมาะสมช่วยให้บุคคลสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมระดับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล และสอดคล้องงานวิจัยของ Duong N. et al. (2025) พบว่าการตระหนักถึงการจัดการตัวตนในโลกออนไลน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

และสอดคล้องงานวิจัยของ Martínez-Domingo et al. (2025) พบว่าการจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในเครือข่ายออนไลน์ และช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในการสื่อสารกับผู้อื่น และสอดคล้องงานวิจัยของ Rajuman et al. (2025) พบว่าการจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลอย่างเหมาะสมช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสื่อสารออนไลน์ และพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัลในด้านการแสดงความคิดเห็นและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล เนื่องจากช่วยให้บุคคลสามารถนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเองในสื่อออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม สร้างความน่าเชื่อถือในการสื่อสาร และส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในเครือข่ายดิจิทัล การส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้และทักษะในการจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน

สรุปผล

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล สามารถสรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัลได้ 6 ประการ ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร เป็นพื้นฐานสำคัญของการสื่อสารในสภาพแวดล้อมดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลสามารถติดต่อ สื่อสาร และสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล (2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ผ่านสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล (3) การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสามารถร่วมมือกับผู้อื่นในการดำเนินกิจกรรมหรือการแก้ไขปัญหาผ่านเครื่องมือดิจิทัล ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารดิจิทัล (4) การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล เป็นกระบวนการเผยแพร่ข้อมูลหรือสื่อดิจิทัลให้ผู้อื่นสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การแบ่งปันข้อมูลช่วยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนดิจิทัล ซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (5) มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล เป็นปัจจัยที่ช่วยให้การสื่อสารในสภาพแวดล้อมดิจิทัลเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบ การใช้ภาษาที่เหมาะสม การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล และการหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เป็นองค์ประกอบ

สำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารในสื่อดิจิทัลมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ และ (6) การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล เป็นความสามารถในการสร้างและบริหารจัดการตัวตนของบุคคลในโลกออนไลน์ การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัลอย่างเหมาะสมช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในการสื่อสาร และส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในเครือข่ายดิจิทัล

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “สมรรถนะขององค์กรเพื่อการสื่อสารดิจิทัล” มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 สมรรถนะขององค์กรเพื่อการสื่อสารดิจิทัล (สร้างภาพด้วย AI)

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะขององค์กรเพื่อการสื่อสารดิจิทัลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นพื้นฐานของการติดต่อและถ่ายทอดข้อมูลผ่านเครื่องมือและแพลตฟอร์มดิจิทัล (2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล ซึ่งช่วยให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และการเรียนรู้ร่วมกันในสภาพแวดล้อมออนไลน์ (3) การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งส่งเสริมการประสานงานและการทำงานเป็นทีมผ่านระบบดิจิทัล (4) การแบ่งปันข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล ซึ่งช่วยขยายการเข้าถึงข้อมูลและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความรู้ (5) มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารดิจิทัล ซึ่งช่วยให้การสื่อสารในสื่อออนไลน์เป็นไป

อย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบ และ (6) การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างและบริหารจัดการภาพลักษณ์ของบุคคลในโลกออนไลน์อย่างเหมาะสม

คำรับรองและการเปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน

1. การเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

บทความนี้ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจมีอิทธิพลต่อการออกแบบ การดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการนำเสนอผลการวิจัย

2. การใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดทำต้นฉบับ

ใช้ ChatGPT-4 ในการตรวจแก้ภาษา แต่งภาษาอังกฤษ การร่างเนื้อหาเบื้องต้นเพื่อค้นหาแนวทางในการเขียน และสร้างรูปภาพองค์ความรู้ใหม่ ข้าพเจ้ายืนยันว่าได้ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหา และรับผิดชอบความผิดพลาดของบทความ

3. คำรับรองเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล (Data Availability Statement)

สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ บทความทั้งหมดที่นำมาสังเคราะห์ทบทวนวรรณกรรม นำมาจาก https://www.researchgate.net/ และ https://scholar.google.com/schhp?hl=th โดยไม่มีข้อจำกัดสิทธิ์ในการเผยแพร่ข้อมูล

4. คำรับรองด้านจริยธรรมการวิจัย (Ethics Statement)

เป็นบทความวิชาการ จึงไม่ได้มีการรับรองด้านจริยธรรม

5. แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย (Funding)

มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา สนับสนุนค่าธรรมเนียมสำหรับการตีพิมพ์บทความ

6. การระบุบทบาทของผู้มีส่วนร่วมตามหลัก CRediT

1) ปองปรีดา ทองมาดี Conceptualization (การสร้างแนวคิด)

2) ศรุต แจ้งอนันต์ Formal analysis (การวิเคราะห์เชิงรูปแบบ/สถิติ)

3) นวลพรรณ วรรณสุธี Methodology (ระเบียบวิธีวิจัย)

4) นวรัตน์ กฤชรัตนศักดิ์ Validation (การตรวจสอบความถูกต้อง)

5) ชวลิต กิมชูวาณิช Visualization (การจัดทำภาพประกอบ/กราฟิก)

6) จุรีรัตน์ ศิตศิรัตน์ Writing - review & editing (การเขียนทบทวนและแก้ไขต้นฉบับ)

เอกสารอ้างอิง

Azizan, F. (2026). Beyond connectivity: Charting digital competence in ASEAN higher education institutions (2020–2025). https://ejournal.upsi.edu.my/index.php/JPB/article/view/13599

Begimbetova, G. A., Retnawati, H., Triyono, M. B., Kassymova, G. K., & Mumpuni, K. E. (2025). Teachers' digital literacy communication competence: A meta-analysis. *Journal of Educational Science and Technology, 11*(1), 29–39. https://doi.org/10.26858/est.v11i1.69962

Cao, H. H., Dao, L. T., Tran, T., & Nguyen, H. T. T. (2025). Communication and collaboration competence within the digital competence framework: A bibliometric analysis. *International Journal of Evaluation and Research in Education, 14*(4), 2652–2665. https://doi.org/10.11591/ijere.v14i4.32183

Duki, A., Malik, A., & Hadi, T. S. (2025). The influence of digital communication competence on social interaction between students and lecturers. *Jurnal Representamen, 11*(2), 55–70. https://doi.org/10.30996/representamen.v11i02.132113

Ekanem, J. T., & Uloh, C. O. (2026). Predictors of digital extension competence among agricultural extension agents in South-South Nigeria: Evidence from the DECT tool. *Indian Research Journal of Extension Education, 26*(2), 14–23.

Ferrari, A., Brečko, B. N., & Punie, Y. (2013). *DIGCOMP: A framework for developing and understanding digital competence in Europe* (EUR 26035). Publications Office of the European Union. https://doi.org/10.2788/52966

Furtáková, J. (2025). Digital competence in communication and collaboration among university students and lecturers. *Educational Technology & Society, 28*(1), 45–57

Ha, L. T. K., Dam, T. T. K., Nguyen, H. T. T., & Duong, N. T. (2026). Digital competence formation in teacher education programs: A study from northern mountainous Vietnam. *Journal of Curriculum and Teaching, 15*(1), 214–226. https://doi.org/10.5430/jct.v15n1p214

Maizon, H., Ahman, E., Yuniarsih, T., & Santoso, B. (2025). Enhancing performance through digital competence: The mediating role of engagement and communication among civil servants. *Journal Evaluation in Education, 6*(3), 687–694. https://doi.org/10.37251/jee.v6i3.2023

Martínez-Domingo, J. A., Aznar-Díaz, I., Romero-Rodríguez, J. M., & Victoria-Maldonado, J. J. (2025). Use of Instagram as an educational tool with pre-service teachers and the impact on digital competence in communication and collaboration. *Education Sciences, 15*(2), 149. https://doi.org/10.3390/educsci15020149

Nguyen, H. D., Ta, T. T., Le, T. T. A., & Truong, D. T. (2025). Guidelines for enhanced teaching to develop communication and collaboration competencies within the digital competence framework for primary school students. *TNU Journal of Science and Technology, 230*(4), 145–153. https://doi.org/10.34238/tnu-jst.11729

Pratiwi, S. R., Malik, A., & Hadi, T. S. (2025). The influence of digital communication competence on student motivation. *Lektur: Jurnal Ilmu Komunikasi, 8*(2), 1–12. https://doi.org/10.21831/lektur.v8i2.23778

Rajuman, S., Syaodih, E., & Kusnadi, D. (2024). The influence of information literacy, technology, and communication on improving digital competence of students of STMIK Mardira Indonesia, Bandung City. *Journal of Economics, Management, and Entrepreneurship, 2*(2), 179–192. https://doi.org/10.55208/jeme.v2i2.179

Rasyid, Y., Satria, D., & Hayati, Y. (2025). Enhancing creative narrative writing skills and multimodal communication competence through a digital storytelling-based project-based learning model. *BAHASTRA, 45*(2), 232–240. https://doi.org/10.26555/bs.v45i2.1580

Setianingsih, T., Imansyah, I., Kamarudin, K., Wulandari, Y. E., & Utama, I. M. P. (2025). Empowering MSMEs through English learning training to improve digital communication competence. *Lumbung Inovasi: Jurnal Pengabdian kepada Masyarakat, 10*(4), 1238–1252. https://doi.org/10.36312/zckzw465

Siskawati, I., Munawaroh, S., Nurfitriani, S., & Putri, A. (2026). Parenting seminar as strengthening parental communication competence in the digital era. *Jurnal Pengabdian Masyarakat dan Penelitian Thawalib, 5*(1), 23–34.

Vuorikari, R., Kluzer, S., & Punie, Y. (2022). *DigComp 2.2: The digital competence framework for citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes*. Publications Office of the European Union. https://doi.org/10.2760/115376